

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 7P/133/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5823232233
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Srogončíková
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2024:5823232233.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo sudkyňou JUDr. Miriam Srogončíkovou vo veci starostlivosti súdu o mal. deti: A. B., nar. XX. XX. XXXX a C. B., nar. XX. X. XXXX, deti rodičov: matky – D. B., nar. XX. X. XXXX, bytom E. XXX/XXX, F., zastúpená splnomocneným zástupcom: JUDr. Mário Pataky, advokát so sídlom Hviezdoslavova 1322/11A, Námestovo a otca – A. B., nar. X. X. XXXX, bytom E. XXX/XXX, F., zastúpený splnomocnenou zástupkyňou: JUDr. Mária Vevurková, advokátka so sídlom Mieru 312/13, Námestovo, mal. deti bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí rodiny Námestovo, o návrhu otca na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, takto

rozhodol:

Súd z a m i e t a návrh otca mal. detí, aby súd zveril mal. deti C. B., nar. XX. X. XXXX a A. B., nar. XX. XX. XXXX do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov alebo aby súd zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov len mal. A. B., nar. XX. XX. XXXX.

odôvodnenie:

1. Návrhom, doručeným súdu dňa 8. 11. 2023, doplneným na pojednávaní dňa 14. 2. 2024 otec detí navrhoval, aby súd deti zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, alternatívne aby do striedavej osobnej starostlivosti zveril len mal. A. B.. Návrh odôvodnil tým, že rodičovské práva a povinnosti k mal. deťom sú v súčasnosti upravené rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4P/100/2022 zo dňa 11. 4. 2023, ktorým boli (okrem iného) mal. deti zverené do osobnej starostlivosti matky a bol upravený styk otca s mal. deťmi. Otec detí ďalej uviedol, že od tohto rozhodnutia súdo došlo k zmene pomerov na strane maloletých detí. Obidve deti sa vyjadrili, že majú záujem tráviť s ním toľko času ako s matkou a že chcú byť v striedavej osobnej starostlivosti. Otec detí je názoru, že vzhľadom na vek detí a ich fyzickú aj rozumovú vyspelosť nie je nevyhnutná výlučná osobná starostlivosť matky. Obe deti deklarujú, že s ním chcú tráviť viac času, on sa im v plnej miere venuje, deti sa uňho cítia v bezpečí a sú šťastné. On sa dokáže o deti plnohodnotne po každej stránke postarať, dokáže si prispôbiť aj svoj pracovný čas tak, aby starostlivosť o deti bola riadne zabezpečená. Vo svojom rodinnom dome má vytvorené vhodné podmienky na bývanie pre maloleté deti. Napriek tomu, že obe deti vyjadrili záujem o striedavú osobnú starostlivosť, matka detí s tým nesúhlasí.

2. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov dieťaťa a oboznámením listinných dôkazov, založených v súdnom spise a , a dospel k záveru, že návrh otca detí nie je dôvodný.

3. Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ zákon o rodine „) ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

4. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že otec detí sa domáha zmeny rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností a to tak, že mal. deti zverí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, alternatívne že do striedavej osobnej starostlivosti zverí len mal. A. B.. Návrh odôvodnil tým, že od rozhodnutia súdu o rozvode manželstva, ktorým boli deti zverené do osobnej starostlivosti matky, mu deti hovoria, že si želajú byť v striedavej starostlivosti, želajú si viac času tráviť s ním – otcom a on, keďže chce ich želaniam vyhovieť a zároveň s matkou detí nebolo možné dosiahnuť v tejto otázke dohodu, rozhodol sa podať návrh na súd.

5. Matka detí s návrhom nesúhlasila. Uviedla, že nedošlo k podstatnej zmene okolností a to ani na strane detí ani ich rodičov, ktoré by odôvodňovali potrebu alebo vhodnosť zmeny zverenia detí do striedavej osobnej starostlivosti. Vyjadrila názor, že otec dieťaťa nie je motivovaný najlepším záujmom detí, ale vlastnými záujmami a to aj finančnými. Zo zisteného názoru mal. detí vyplynulo, že mal. C. si neželá striedavú osobnú starostlivosť a táto v súčasnosti nie je vhodná ani pre mal. A.. Mal. A. B. je veľmi citlivý a pravidelné sťahovanie medzi dvoma domácnosťami by pre neho bolo po psychickej stránke náročné. Neprospeš by mu ani dvojaký režim u matky a u otca, nemal by tak zabezpečenú stabilitu výchovného prostredia. Matka detí uviedla, že otec detí síce tvrdil, že do budúcnosti si všetko zariadi, upraví svoj pracovný čas, ale v skutočnosti pre to doteraz nič neurobil. Poukázala na to, že otec detí sa nesnažil o širší styk s deťmi, nechodil s nimi ku lekárovi, neučil sa s nimi. Nevyužíval ani ten rozsah stretávania, na ktorom sa pri rozvode manželstva dohodli. Matka detí odmieta akékoľvek rozdeľovanie súrodencov. Je názoru, že rozdelenie súrodencov je možné len v extrémnych prípadoch alebo takých prípadoch, kde takáto forma starostlivosti už dlhšie prebiehala; v danom prípade sa o takúto situáciu nejedná, pretože súrodenci doteraz stále žili spoločne.

6. Kolízny opatrovník navrhol návrh otca detí zamietnuť. Poukázal na zisťovanie názoru mal. detí, kde mal. C. vyjadrila želanie, aby ďalej bývala u matky a s otcom sa stretávala a mal. A. síce deklaroval, že chce striedavú starostlivosť, ale nevedel uviesť prečo, počas zisťovania názoru bol napätý a nesústredený a opakoval, že bude musieť ísť vypovedať na súd. Keď ho kolízny opatrovník ubezpečil, že nebude musieť ísť na súd, tak trval na svojom s tým, že musí lebo mu to povedal otec. Kolízny opatrovník ďalej zdôraznil dôležitosť komunikácie rodičov pri striedavej osobnej starostlivosti, pričom v prípade rodičov detí je ich komunikácia narušená. Vyjadril názor, že zverenie len mal. A. do striedavej osobnej starostlivosti by nebolo v jeho najlepšom záujme, pretože súrodenci sú na seba citovo naviazaní, odmalička spolu vyrastali a má obavu, že mal. A. by oddelenie od sestry zle znášal.

7. Z vykonaného dokazovania súd konštatuje, že rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4P/100/2022 zo dňa 11. 4. 2023 boli mal. deti zverené do osobnej starostlivosti matky a bol upravený ich styk s otcom. Súd nezistil takú zmenu pomerov či už na strane mal. detí alebo na strane ich rodičov, ktorá by odôvodňovala zmenu rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností. Otec detí napokon ani žiadnu takúto zmenu netvrdil; svoj návrh odôvodnil tým, že ho podal z dôvodu, lebo deti sa pred ním výslovne dožadujú toho, že chcú s ním tráviť viac času, rovnako ako s matkou a vyjadrili sa, že chcú striedavú osobnú starostlivosť. Súd konštatuje zo zisťovania názoru mal. detí kolíznym opatrovníkom, že tvrdenie otca o tom, že maloleté deti si želajú striedavú osobnú starostlivosť preukázané nebolo. Kolízny opatrovník uviedol, že maloletá C. B. sa jednoznačne vyjadrila za zachovanie doterajšej úpravy osobnej starostlivosti. Maloletý A. B. síce pred kolíznym opatrovníkom uviedol, že chce byť týždeň u otca a týždeň u matky, ale nevedel uviesť prečo, opakoval vyjadrenia, ktoré mu povedal jeho otec, že bude musieť ísť vypovedať na súd, bol napätý a nesústredený. Z toho podľa súdu vyplýva dôvodná obava, že pri zisťovaní názoru bol mal. A. ovplyvnený záujmami svojho otca. Súd je názoru, že nie je v záujme mal. detí, aby jedno z nich bolo zverené do striedavej osobnej starostlivosti a druhé nie, pretože by došlo k narušeniu ich súrodeneckej väzby. Súd tiež poukazuje na to, že pokiaľ otec detí podal tento návrh z dôvodu, že deti si želali byť v striedavej osobnej starostlivosti, chceli s ním tráviť viac času a on im chcel vyhovieť, je otázne, prečo otec detí doteraz nevyužíval ani ten rozsah stretávania s deťmi, ktorý mu umožňuje doterajšie rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Otec detí síce tvrdil, že po deti si nechodil vo štvrtok ale až v piatok z dôvodu, že tak to chcela matka detí, matka detí však toto jeho tvrdenie poprela. Poprela tiež, že by ju otec detí niekedy žiadal, aby mu umožnila širší styk s deťmi, než otcovi umožňuje doterajšie rozhodnutie súdu. Pokiaľ otec detí tvrdil, že chcel vyhovieť deťom, aby s ním trávil viac času, ale s matkou sa o tom nedalo dohodnúť, potom nevysvetlil, prečo v tomto smere nepodal návrh na súd na zmenu úpravy styku s mal. deťmi.

8. Súd považuje za potrebné uviesť, že súhlasí s kolíznym opatrovníkom, že komunikácia medzi rodičmi je na veľmi nízkej úrovni. Narušené vzťahy medzi rodičmi sa prejavovali aj počas pojednávania, kde rodičia vzájomne sponchybňovali svoje rodičovské kompetencie, vyčítali si rôzne nedostatky, bola evidentná ich vzájomná nevráživosť (matka detí otca považuje za alkoholika, vyčíta mu nezodpovednosť, obviňuje ho zo zisťných úmyslov, tvrdí, že otec nevhodne pred deťmi rieši otázky výživného; naproti tomu otec detí matku vykresľuje ako panovačnú, ktorá si svoje predstavy presadzuje bez ohľadu na názor svojho okolia). Nedostatok ich komunikácie na úrovni rodičovstva vyplýva aj z ich elektronickej komunikácie, ktorá bola súdu predložená. Ako správne uviedol kolízny opatrovník, predpokladom striedavej osobnej starostlivosti o deti je vysoká úroveň komunikácie medzi rodičmi. Toto vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4CdoR/13/2023 zo dňa 24. 10. 2023, kde najvyšší súd v bode 27. odôvodnenia uviedol, že inštitút striedavej výchovy nemôže existovať tam, kde partneri spolu nekomunikujú, sú v konflikte, nepekne sa k sebe správajú. Striedavá výchova môže byť rešpektovaná iba tam, kde sa rodičia vedia dohodnúť. Z vykonaného dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že rodičia detí sú v konflikte, dohodnúť sa nevedia. Matka detí vzťah s otcom detí označila ako „na bode mrazu“, a to po tom, ako riešili vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvoze. Skutočnosť, že vzťahy medzi rodičmi detí sú výrazne narušené a nekomunikujú slušne na úrovni rodičovstva považuje súd za podstatný dôvod pre nevhodnosť striedavej osobnej starostlivosti.

Vzhľadom na uvedené dôvody súd dospel k záveru, že nebol preukázaný žiadny dôvod, žiadna zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností a preto návrh otca detí zamietol.

9. Čo sa týka procesných súvislostí, súd zamietol návrh otca detí na zisťovanie názoru mal. detí priamo súdom a na nariadenie znaleckého dokazovania z odboru psychológie, zameraného na otázku vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti. Súd tieto návrhy považoval za nadbytočné. Čo sa týka zistenia názoru maloletých detí na predmet konania, ten zistený bol prostredníctvom kolízneho opatrovníka. Civilný mimosporový poriadok neurčuje súdu konkrétny spôsob, akým má súd zistiť názor maloletého dieťaťa, nestanovuje povinnosť, aby ho zistil priamo súd na pojednávaní. Zisťovanie názoru maloletých detí prostredníctvom kolízneho opatrovníka je štandardným spôsobom zisťovania ich názoru; napokon samotný otec mal. detí vo svojom návrhu na začatie konania uviedol, že navrhuje, aby zistenie názoru vykonal priamo súd alebo aby ho súd zistil prostredníctvom kolízneho opatrovníka. Súd nevidí dôvod, aby opakovane zisťovanie názoru maloletých detí len z dôvodu, že zistený názor maloletých detí prostredníctvom kolízneho opatrovníka otcovi detí subjektívne nevyhovuje. Čo sa týka návrhu na nariadenie znaleckého dokazovania, tak otec detí riadne neodôvodnil, prečo by takýto dôkaz mal byť vykonaný. Podľa § 207 ods. 1 Civilného sporového poriadku znalecké dokazovanie súd vykoná vtedy, ak rozhodnutie závisí od posúdenia skutočností, na ktoré treba vedecké poznatky, a pre zložitost' posudzovaných otázok nepostačuje postup podľa § 206. Otec detí neobjasnil, v akom smere závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba vedecké poznatky. Čo sa týka jeho návrhu na nariadenie znaleckého dokazovania, tak žiadal, aby znalec odpovedal na otázky, na ktoré nie sú potrebné vedecké poznatky, ako: posúdiť a charakterizovať osobnosť oboch rodičov, posúdiť vzájomné vzťahy medzi rodičmi a deťmi, zistiť vhodnosť modelu striedavej osobnej starostlivosti o deti. Súd je názoru, že aj bez znaleckého posudku vykonal dostatok dôkazov, ktoré sú potrebné na rozhodnutie vo veci a zdôrazňuje, že na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností je potrebné preukázať zmenu pomerov, ku ktorej došlo od posledného rozhodnutia o úprave, pričom musí ísť o zmenu trvalú a podstatnú. Otec detí takúto zmenu ani len netvrdil. Na tomto zistení súdu by nič nezmenil ani znalecký posudok, ktorý navrhol otec detí.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Námestovo.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku (CSP) v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 CSP:

(1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný rozsudok, môže oprávnený podať návrh na exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok, v znení neskorších predpisov.